

**Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının üzvü olan auditor təşkilatları
rəhbərlərinin və sərbəst auditorların**

BƏYANATI

Son dövrlərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Cənablarının ölkədə şəffaflığın artırılması, korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi və iqtisadiyyatımızın tərəqqisində dayanıqlığın təmin edilməsi istiqamətində göstərişləri əsasında aparılan işlərin nəticəsi olaraq məcburi auditin əhatə dairəsi nəzərə çarpacaq dərəcədə genişlənməmiş, audiddən yayınma hallarına qarşı hüquqi mübarizə tədbirləri gücləndirilmiş, auditorların müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində bir sıra addımlar atılmış, kiçik və orta ölçülü auditor təşkilatlarının möhkəmlənməsinə dəstək sahəsində müəyyən tədbirlər görülmüş, auditor xidməti bazarında rəqabət şəraitinin inkişaf istiqamətində müəyyən addımlar atılmışdır.

Bununla belə audiddə mövcud vəziyyət auditor təşkilatları və sərbəst auditorlardan öz qüvvə, səy və bacarıqlarını səfərbər etməyi tələb edir.

Audit peşəsinin nüfuzuna xələl gətirən, audite ictimai etimadı azaldan, auditorların peşə etikası ilə bir araya gəlməyən hərəkətlərə yol verən, peşəkar mənəviyyat normalarını pozan, auditorlar arasında mövcud olan qarşılıqlı hörmət ənənəsinə ziyan vuran bəzi həmkarlarımızla birgə mübarizə zərurətə çevrilmişdir. Yalnız belə olan halda biz ölkəmizdə auditor peşəsinin cəmiyyətdə nüfuzunun yüksəlməsinə, auditin daha da təkmilləşməsinə və ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı inkişafına, audiddən gözlənilən dəstəyin göstərilməsinə nail olan bilirik. Bütün bunlar isə öz növbəsində ölkə Prezidenti İlham Əliyev Cənablarının Auditorlar Palatasının 20 illiyi ilə əlaqədar Palata kollektivinə və üzvlərinə ünvanladığı 2016-cı il 04 aprel tarixli və "Azərbaycan iqtisadiyyatının strateji yol xəritəsi: hesabatlıq və şəffaflıq problemləri" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans ilə bağlı 2017-ci il 22 sentyabr tarixli təbrik məktublarında ölkə auditi qarşısında qoyduğu vəzifələrin həll edilməsində mühüm rol oynaya bilər.

Bütün bunları nəzərə alaraq Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının üzvləri arasında dempinq və haqsız rəqabətin yolverilməzliyi barədə partnyorluq sazişinə qoşulduğumuzu bəyan edirik:

**Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının üzvləri arasında dempinq və
haqsız rəqabətin yolverilməzliyi barədə partnyorluq**

S A Z I Ş I

Bakı şəhəri

“ “ _____ 2017-ci il.

Biz, aşağıda imza edənlər, Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatlarının rəhbərləri (bundan sonra tərəflər adlandırılacaq) Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası Şurasının 2016-cı il 21 dekabr tarixli korrupsiyaya, dempinqə və haqsız rəqabətə qarşı mübarizədə, ölkəmizdə həyata keçirilən iqtisadi islahatların sürətləndirilməsində, şəffaflığın artırılmasında üzərimizə düşən vəzifələrin icrasında səylərimizi birləşdirmək, audit peşəsinin nüfuzunun yüksəldilməsi sahəsində davamlı mübarizənin aparılması məqsədilə auditor təşkilatlarına və sərbəst auditorlara müraciətinə qoşularaq Auditor xidməti haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə, auditor xidmətini tənzimləyən digər normativ aktların müddəalarına, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının üzv olduğu beynəlxalq təşkilatların üzvlük öhdəliklərinin tələblərinə riayət edəcəyimizi, Auditorlar Palatasının üzvü olaraq auditor xidməti göstərərək dempinq və haqsız rəqabət hallarına yol verməyəcəyimizi bəyan edərək aşağıdakı razılığa gəlirik :

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu sazişi imzalamaqla tərəflərin hər biri maraqlarının auditor xidməti üzrə birgə və əlaqəli əməkdaşlığa uyğun olduğunu təsdiq edirlər.

1.2. Tərəflər ortaq maraqları həyata keçirmək və birgə məqsədlərə nail olmaq məqsədilə yuxarıda göstərilən sahədə birgə tədbirlər həyata keçirməyi öhdələrinə götürürlər.

1.3. Tərəflər bu sazişin qaydaları və şərtlərinə uyğun olaraq birgə tədbirlər həyata keçirirlər.

1.4. Tərəflər maraqların gerçəkləşdirilməsi və qarşıya qoyulmuş ümumi məqsədlərə nail olmaq prosesində öz münasibətlərini bərabərlik, dürüst və vicdanlı tərəfdaşlıq, “Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsi”nin tələblərinə riayət etməklə, eyni zamanda bir-birinin maraqlarını müdafiə etməklə qurmağa borcludurlar.

1.5. Tərəflər ümumi məqsədlər naminə məlumat mübadiləsi aparır və zəruri hallarda birgə məsləhətləşmələr aparırlar.

1.6. Tərəflər bu sazişin şərtlərinə uyğun olaraq əməkdaşlıq prosesində bir-birindən kommersiya sirri hesab olunan məlumatlar aldıkları halda onların qorunması üçün lazımı tədbirləri görməyi öhdələrinə götürürlər.

2. Sazişin məqsədi

Bu sazişin məqsədi Tərəflərin qarşılıqlı əməkdaşlığı ilə, auditor xidməti bazarında şəffaflığın təmin edilməsinə nail olunmasından, auditorlar üçün sağlam rəqabət əsasında fəaliyyət göstərilməsinə münbit şərait yaradılmasından, keyfiyyətsiz audit aparılmasının, dempinq və haqsız rəqabətə yol verilmə hallarının qarşısının alınmasından və bütövlükdə auditin səviyyəsinin yüksəldilməsinə dəstək verilməsindən ibarətdir.

3. Tərəflərin öhdəlikləri

1. Tərəflər qarşılıqlı münasibətlərini strateji əməkdaşlıq şərtləri daxilində qurur və özlərinin və auditor xidməti göstərdikləri üçüncü şəxslərin qanunla müəyyən olunmuş qarşılıqlı maraqları nəzərə alınmaqla fəaliyyət göstərir.

2. Tərəflər qarşılıqlı olaraq üzərlərinə auditor xidmətini tənzimləyən normativ aktların tələblərinə dönmədən riayət edəcəkləri, Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hallarının yayılmasına yol verilməməsi ilə bağlı aşağıdakı öhdəlikləri götürürlər:

- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olan və işgüzarlıq ənənələrinə, ədalətlik və peşə etikasına uyğun gəlməyən;
- Digər auditor təşkilatlarına, sərbəst auditorlara zərər vuran və ya öz rəqiblərinin işgüzar nüfuzuna xələl gətirə bilən qərəzli hərəkətlərə;

o cümlədən :

- Auditor təşkilatı, sərbəst auditor və habelə, onların təmsilçiləri tərəfindən həmin auditor təşkilatı və sərbəst auditor barədə yalan, qeyri-dəqiq və ya təhrif olunmuş məlumatların yayılmasına;
- Xidmət göstərilən müştəriyə xidmətin xarakterinə, mahiyyətinə, keyfiyyətinə və həcminə dair səhv məlumatların verilməsinə;
- Auditor təşkilatı, sərbəst auditor və onların nümayəndələrinin digər auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən göstərilən xidmətlərlə qeyri-korrekt müqayisənin aparılmasına;
- Auditor təşkilatı və sərbəst auditor tərəfindən digər hüquqi şəxsin intellektual mülkiyyətindən və fərdi məhsulundan istifadə etməklə xidmətin göstərilməsinin həyata keçirilməsinə;
- Qanunla qorunan kommersiya sirləri və digər məxfi məlumatların qeyri-qanuni əldə edilməsi, istifadəsi və yayılmasına;

- Auditor təşkilatı və sərbəst auditor tərəfindən əsassız yüksək qiymət haqlarının tətbiq edilməsinə;
- Auditor təşkilatı və sərbəst auditor tərəfindən əsassız aşağı xidmət haqlarının tətbiq edilməsinə.

4. Tərəflərin hüquqları və vəzifələri

Tərəflər “Auditor xidməti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununu, auditor fəaliyyətini tənzimləyən hüquqi aktlarla və bu saziş ilə müəyyən olunmuş hüquq və vəzifələrə malikdirlər.

5. Məsuliyyət

Tərəfin hərəkətlərində haqsız rəqabət, dempinq və bu sazişlə nəzərdə tutulmuş digər bəndlərin pozulması faktları sübuta yetirilərsə zərərçəkən Tərəfə həmin pozuntu nəticəsində əldə etdiyi məbləği tam olaraq təzminat kimi ödəyir.

(Qeyd : 6-cı bənd rəyçi –MAK Azərbaycan LTD MMC-nin direktor –auditoru Zamin Hüseynov tərəfindən təklif olunur).

6. Sazişdə nəzərdə tutulan məqsədlərin, vəzifələrin və hüquqların həyata keçirilməsi mexanizmi

6.1. Sazişdə nəzərdə tutulan məqsədlərin, vəzifələrin və hüquqların həyata keçirilməsi üçün AİS “AUDİT” analitik informasiya sistemi yaradılır.

6.2. Analitik informasiya sisteminin (AİS “AUDİT”) funksiyaları:

- Audit xidməti istifadəçilərinin (İstifadəçi) reyestrinin aparılması (VÖEN, ad, ünvan, sahə, mülkiyyət növləri üzrə məlumat bazası)
- Audit xidməti göstərən şirkət və sərbəst auditorların (Auditor) reyestrinin aparılması (VÖEN, ad, ünvan, lisenziya üzrə məlumat bazası)
- Audit xidməti istifadəçiləri ilə bağlanmış sazişlərin və onların yerinə yetirilməsinin nəticələrinin onlayn qeydiyyatı
- Audit xidməti göstərən şirkət və sərbəst auditorların təşəbbüsü ilə niyyət məktublarının göndərilməsi

- Audit xidməti istifadəçilərinin təşəbbüsü ilə satınalma prosedurunun keçirilməsi (təkliflərin qəbulu və qərarın qeydiyyatı)
- Maliyyə hesabatlarını dərc etdirməli olan istifadəçilərin məlumatlarının təhlili əsasında dempinq hallarının müəyyən edilməsi
- Məcburi auditdən keçməyən istifadəçilərin müəyyən edilməsi, onlara xəbərdarlıq göndərilməsi və qanunla müəyyən edilmiş müddətdə inzibati cəza tədbirlərinin tətbiq edilməsi üçün səlahiyyətli orqanlara və məhkəmələrə müraciət edilməsi
- Auditorların yarımillik və illik hesabatlarının avtomatik tərtib edilməsi və onların müvafiq yoxlamaların (idarə daxili və ya audit yoxlaması) nəticələri ilə tutuşdurulması
- Auditorun üzvlük haqqının bağlanmış sazişin məbləği əsasında hesablanması
- Analitik sorğular əsasında təhlillərin aparılması.

6.3. Hazırkı sazişin bütün tərəfləri AİS-ə giriş hüququ əldə edirlər.

6.4. Hazırkı sazişin bütün tərəflərinin imzaladığı sazişlərin AİS-də qeydiyyatı məcburi olmalıdır.

6.5. Auditorlar Palatası hazırkı sazişin tərəflərinin xidmətləri üçün müraciət etməyən təsərrüfat subyektlərinə məktub və ya məhkəmə iddiası ilə xəbərdarlıq edəcəkdir.

6.6. Auditorlar obyektiv saziş məbləği göstərməyi və dempinq hallarına yol verməməyi öz öhdələrinə götürürlər və aşkar edilmiş dempinq hallarına görə hazırkı sazişin 5-ci maddəsində müəyyən edilmiş cəzaların hüquqi qüvvəsini qəbul edirlər.

6.7. Auditor Xidməti İstifadəçiləri də qeydiyyatdan keçməklə AİS-dən istifadə edəcəklər.

6.8. AİS-in yaradılması ilə əlaqədar xərclər Auditorlar Palatası, saziş iştirakçıları və kənar investitorların vəsaiti hesabına ödənilir. AİS istismara veriləndən sonra onun istismarı ilə əlaqədar xərclər imzalanan sazişlərin dəyərinin ___ % miqdarında müəyyən edilir.

6.9. İlk dövrə AİS-in funksiyaları qismən reallaşdırıla bilər.

7. Sazişin dəyişdirilməsi və ləğv edilməsi qaydası

7.1. Bu Sazişin dəyişdirilməsinə tərəflərin qarşılıqlı razılığı əsasında yol verilir.

7.2. Bu Sazişdən birtərəfli qaydada çıxmaq ən azı onun pozulma vaxtına 90 gün qalmış əsaslandırılmış yazılı bildiriş göndərilməsi yolu ilə tərəflərdən birinin təşəbbüsü ilə baş verə bilər.

7.3. Bu sazişə dəyişikliklər tərəflərin iştirakı ilə sadə səs çoxluğu ilə həyata keçirilir.

7.4. Sazişin ləğv edilməsi aşağıdakı hallarda baş verə bilər:

- bütün tərəflərin razılığı ilə;
- qanunla müəyyən edilmiş hallarda.

8. Mübahisələrin həlli qaydası

8.1. Bütün fikir ayrılıqları və bu sazişin icrası ilə əlaqədar tərəflər arasında yaranacaq mübahisələr, danışıqlar yolu ilə həll edilir.

8.2. Əgər tərəflər danışıqlar nəticəsində yaranmış fikir ayrılıqları ilə bağlı qarşılıqlı razılığı gələ bilmədikdə, eləcə də tərəflərdən biri danışıqların aparılmasından yayınarsa, onda mübahisə Auditorlar Palatasında, burada da həll edilə bilmədikdə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada məhkəmə tərəfindən həll edilir.

9. Sazişin müddəti və sazişin icrasına ümumi nəzarət

9.1. Saziş müddətsiz olaraq bağlanır və tərəflərin imzaladığı gündən qüvvəyə minir.

9.2. Bu saziş ... nüsxədə hazırlanmış tərəflərə və saziş üzrə öhdəliklərin icrasına nəzarət və saziş iştirakçıları tərəfindən pozuntulara yol verildiyi halda qanunvericiliyə uyğun olaraq zəruri tədbirlər görülməsi üçün nəzarəti həyata keçirəcək Auditorlar Palatasına təqdim edilir.

10. Yekun müddəalar

10.1. Tərəflər təsdiq edirlər ki, gələcəkdə bu sazişin hər hansı əhəmiyyətli bir bəndinə dair müvafiq razılaşmanın əldə olunmamasını əsas gətirərək sazişi etibarsız və ya bağlanmamış hesab etməyəcəklər.

10.2. Tərəflər təsdiq edirlər ki, sazişin hər hansı maddəsi gələcəkdə qanuna zidd hesab edilərsə, onda həmin maddəni etibarsız hesab edəcəklər və ya həmin maddəyə müvafiq dəyişikliklər etməklə onun qanuna müvafiqliyinə nail olmaqla bu sazişi tam həcmdə qüvvədə saxlayacaqlar.

10.3. Sazişin tənzimləmədiyi bütün hüquqi münasibətlər mövcud qanunvericilik normaları ilə rəqlamentləşdirilir.

10.4. Tərəflər bir birlərinə bu sazişin şərtlərinin və mövcud qanunvericiliyin tələblərinin yerinə yetirilməsi məqsədi ilə özlərinin fərdi məlumatlarını təqdim edir, onların istifadə edilməsinə, işlənməsinə və yayılmasına icazə verirlər.

10.5. Üçüncü şəxslərə fərdi məlumatlar yalnız mövcud qanunvericiliyə müvafiq olaraq təqdim edilə bilər.

10.6. Tərəflər təsdiq edirlər ki, bu sazişin imzalanması zamanı onlar fərdi məlumatların mülkiyyətçisi və onun hüquqları, tərkibi, məzmunu, habelə bu məlumatların verildiyi şəxslər barədə məlumatlandırılmışdılar.

10.7. Tərəflər qarşılıqlı münasibətlərini strateji əməkdaşlıq şərtləri daxilində qurur və özlərinin və auditor xidməti göstərdikləri üçüncü şəxslərin qanunla müəyyən olunmuş qarşılıqlı maraqları nəzərə alınmaqla fəaliyyət göstərirlər.

TƏRƏFLƏRİN REKVİZİTLƏRİ :

TƏRƏFLƏRİN İMZALARI: